

## İflas erteleme durumunda şüpheli alacak uygulaması hk.

|                   |                                  |
|-------------------|----------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                           |
| <b>Kanun</b>      | VERGİ USUL KANUNU                |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-419 |
| <b>Tarih</b>      | 03.05.2011                       |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü**

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-419

03/05/2011

Konu : Şüpheli alacak karşılığı ayrılması hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, ticari faaliyetinize ilişkin olarak gelir kaydedilen alacaklarınızdan bir kısmının tahsil edilemediğinden bahisle 2009 yılında dava konusu edilen, aynı yıl icra takibine başlanarak ödeme emrine bağlanan, icra takibine başlanmış ancak borçlunun iflasın ertelenmesi talebinde bulunma hakkının olduğu ve borçlu hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilen alacaklarınız için şüpheli alacak karşılığı ayrılmasının mümkün olup olmadığı ve hangi tarih itibarıyla karşılık ayrılabilceği, ciroya konu çeklere ilişkin olarak şüpheli alacak karşılığı ayrılması için tüm cirantalar adına dava veya icra takibinde bulunulmasının gerekip gerekmediği, icra takibine başlanarak ödeme emrine bağlanan ve tarafınızca kısmi haciz ile güvence altına alınan alacağınıza ilişkin olarak haczin alacağınızı karşılamayan kısmı için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

İcra İflas Kanununun "Ertelleme Tedbirleri" başlıklı, 179/a maddesi ile iflasın ertelenmesine karar veren mahkemenin, şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme

projesinide göz önünde tutarak alacağı, mahkemenin erteleme kararı ile birlikte kayyım atanmasına karar vereceği, mahkemenin, yönetimorganının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyıma verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebileceği, iflasın ertelenmesi kararında kayyımın görev ve yetkilerinin ayrıntılı olarak gösterileceği, mahkemenin erteleme kararının hüküm fıkrasını 166. maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edeceği ve gerekli bildirimleri yapacağı,

Aynı Kanunun "Erteleme Kararının Etkileri" başlıklı 179/b (Ek:17/7/2003-4949/50 md) maddesi ile de, erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takibin yapılamayacağı ve evvelce başlamış takiplerin duracağı; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetlerin işlemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan hükümlerden, iflasın ertelenmesinin, pasifleri aktiflerinden fazla olan, diğer bir deyişle borca batık durumda olan bir işletmenin belli şartlarla geçici olarak iflasına karar verilmesini önlemek, diğer bir deyişle iflas kararı verilmesini gerektiren borca batıklığı ortadan kaldırmak, şirketin durumunun ıslahı ve varlığını ve faaliyetini sürdürmesini sağlamak amacıyla getirilmiş bir müessese olduğu, bir görev ya da sorumluluk değil, hak olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

İflasın ertelenmesi kurumunun temel amacı, mali durumubozulmuş ve iflası istenmiş olan bir sermaye şirketinin mali durumunun düzelmesi ihtimali bulunuyorsa gerekli tedbirleri alarak şirkete toparlanma ve yeniden üretim ve istihdam yaratma imkânı vermektir. Süreç sırasında iyileştirme projesine uygun olarak ticari faaliyete devam edilmektedir. Süreç sonunda başarıya ulaşılabilir, ödemeler yapılabilir ve ticari hayata devam edilebilir ya da başarı sağlanamayarak iflas veya konkordato sürecine gidilebilir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Şüpheli Alacaklar" başlıklı 323'üncü maddesinde "Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1-Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2-Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkân bulunmamaktadır. Diğer yandan şüpheli alacaklar için dava veya icra takibine başlanıldığı yılda karşılık ayrılması gerekmekte olup, şüpheli hale geldiği hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacaklar için daha sonraki dönemlerde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün olmamaktadır. Bir alacağın dava safhasında olduğunun kabulü için, mahkemeye dava, icraya takip için dilekçe verilmiş olması, ancak gerek mahkemeye gerek icraya yapılan başvuruların ciddiyetle takip edilmesi gerekmektedir.

Pasifleri aktiflerinden fazla olan, diğer bir deyişle borca batık olan bir işletmenin belli koşullarda geçici olarak iflasına karar verilmesini önlemek, varlığını ve faaliyetlerini sürdürmesini sağlamak amacıyla şirketi idare veya temsille görevlendirilmiş olanlar veya alacaklılar tarafından iyileştirme projesi hazırlanıp mahkemeye ibrazı ve mahkemenin de bu projeyi inandırıcı bulması halinde iflasın ertelenmesi söz konusu olmakta, bu kararın verilmesi ise firmadan alacağı olanların alacaklarını tahsil etme imkânını ortadan kaldırmamakta, sadece icra takiplerini engellemektedir. İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca iflasın ertelenmesi kararı dava açsın açmasın tüm alacaklılar bakımından sonuç doğurmaktadır.

Bu itibarla, gerek alacaklı olunan şirket hakkında iflasın ertelenmesi kararının verilmesi ile iflasa ilişkin şartların varlığının tamamen ortadan kalktığından söz edilemeyecek olması, gerekse iflası ertelenen borçlu şirketin takibi İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca engellendiği hususları birlikte değerlendirildiğinde iflası ertelenen şirketten tahsil edilemeyen ve kanuni takibe de imkan olmayan alacaklar için mahkemece iflasın ertelenmesine ilişkin kararın verildiği hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, iflası ertelenen borçlu şirketin daha sonra iflas veya iflastan kurtulması halleri söz konusu olur ise, ayrılan şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarlarının tahsil edildikleri dönemde kâr/ zarar hesabına intikal ettirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, teminat sayılan haller arasında bulunan (alacaklının alacağının tahsili için icra daireleri aracılığıyla uygulanan) hacizler, alacağın tahsilinin kuvvetle muhtemel olduğunun ve alacağın teminatsız kalmadığının göstergesi olarak değerlendirilmekte olup, ödeme emrine bağlanan alacağınızdan haciz tatbik edilmeyen kısım için icra takibine başlanıldığı yılda şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün olmaktadır.

Öte yandan, çekle yapılan ödemeler Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olup, bu hükümlere aykırı olmamak şartıyla karşılığı bulunmayan müşteri çeklerine ilişkin şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi için, cirantalara değil alacağınızın sahibi borçlu adına dava açılması veya icra takibine başlanması

gerekmektedir.

Bu bağlamda, söz konusu dilekçenizin tetkikinden, şüpheli hale gelen alacaklarınız için 2009 yılında dava veya icra takibine başlanıldığı ve yine aynı yılda mahkemece iflasın ertelenmesi kararı verildiği anlaşılmış olup, ilgili dönemde karşılık ayrılmayan alacaklarınız için 2010 ve müteakip yıllarda karşılık ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 11.09.2026